

บทที่ 8

บทสรุปและขอเสนอแนะ

บทสรุป

ในทุกภาคและทุกจังหวัดของประเทศไทยจะพบเห็นเครื่องจักสานประเภทไม้ไผ่ หวาย ชนิดต่าง ๆ อยู่ทั่วไป ในหมู่บ้าน ร้านค้า เรือนจำ ทั้งนี้เพราะเครื่องจักสานเป็นเครื่องใช้ประจำบ้านที่สำคัญยิ่งสำหรับใช้สอยและความจำเป็นทางค่านิยมธุรกิจของชาวชนบท ทำให้ต้องจักสานเครื่องใช้สอยด้วยตนเอง บางครั้งก็เหลือพอที่จะแลกเปลี่ยนหรือขายให้แก่เพื่อนบ้าน

ถึงประวัติความเป็นมาของเครื่องจักสานพบว่า เครื่องจักสานเป็นเครื่องมือเครื่องใช้ที่เก่าแก่ของมนุษย์มาหลายพันปีแล้ว ซึ่งเป็นงานศิลปหัตถกรรมที่มีการพัฒนาอย่างช้า ๆ จากหลักฐานต่าง ๆ แสดงว่าคนไทยใช้เครื่องจักสานมาช้านานแล้ว และเครื่องจักสานในปัจจุบันมีรูปทรงคล้ายในอดีตซึ่งมีได้เปลี่ยนแปลงไปมากนัก แต่ก็มีเครื่องจักสานหลายชนิดในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปตามการเปลี่ยนแปลงทางค่านิยมบ้าง โดยมีการใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวางขึ้น มีทั้งการใช้ประโยชน์โดยตรงและทางอ้อมหรือประยุกต์ใช้ ทำให้มีการผลิตเครื่องจักสานมากขึ้น และมีรูปแบบที่เปลี่ยนไปจากรูปแบบเดิม

วัตถุประสงค์หลักในการผลิตเครื่องจักสานขึ้นมาก็เพื่อประโยชน์ใช้สอยเป็นสำคัญ ซึ่งนำไปสู่การเลือกใช้วัสดุ การสร้างรูปแบบ การเลือกใช้ลวดลายและโครงสร้างของเครื่องจักสาน นอกจากประโยชน์ใช้สอยแล้วมีองค์ประกอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง คือ คตินิยมในท้องถิ่น สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ ความเชื่อขนบธรรมเนียมประเพณีและศาสนา สิ่งเหล่านี้เป็นข้อกำหนดที่สำคัญที่ทำให้เครื่องจักสานในแต่ละภาคมีคุณค่า และเอกลักษณ์แตกต่างกันไปเป็นงานหัตถกรรมพื้นบ้านของแต่ละท้องถิ่น จากความแตกต่างของเครื่องจักสานในแต่ละท้องถิ่น แสดงให้เห็นถึงอุปนิสัยที่มีความละเอียดปราณีพิถีพิถันหรือชอบทำอะไรแบบง่าย ๆ ซึ่งจะสังเกตได้จากลักษณะการผลิตเครื่องจักสานของท้องถิ่นนั้น ๆ ที่อาจมีลักษณะเฉพาะถิ่นปรากฏให้เห็นได้

นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นถึงลักษณะเฉพาะถิ่นปรากฏให้เห็นได้ชัด นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นถึงสภาพทางภูมิศาสตร์ของแต่ละท้องถิ่นด้วย เช่น เครื่องจักสานไม้ไผ่ประเภทลอม ไซ จะแสดงให้เห็นว่าท้องถิ่นนั้น มีห้วย หนอง คลองหรือแม่น้ำ โดยได้จากขนาดและรูปร่างของลอม ไซ ของท้องถิ่นนั้น ๆ หรือของไซอื่น ๆ ที่แสดงถึงวัฒนธรรมของท้องถิ่น เช่น แอมข้าว ก่องข้าว เป็นต้น แสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมการบริโภคข้าวเหนียวของท้องถิ่นนั้น ๆ

ปัจจุบันแม้จะมีพยายามนำวัสดุสมัยใหม่มาใช้กับเครื่องจักสานในลักษณะเดียวกันกับการผลิตเครื่องจักสานด้วยวัสดุพื้นบ้าน เช่น ไม้ไผ่ - หวาย ก็ตาม แต่ก็ไม่สามารถอำนวยความสะดวกได้ดีเท่ากับไม้ไผ่หรือหวาย ตัวอย่างการนำเชือกพลาสติกที่ทำเป็นเส้นคล้ายเส้นคอก สานกระทืบข้าว และก่องข้าวสำหรับใส่ข้าวเหนียว แต่ปรากฏว่ากระทืบข้าวเหนียวพลาสติกนี้ มีรูปร่างและสีสันที่ไม่มีความงามเลย การเก็บความร้อนและความชื้นของข้าวเหนียวที่กระทืบไม้ไผ่ไม่ได้ แม้แต่ความทนทานก็สู้กระทืบไม้ไผ่ไม่ได้ นอกจากนี้สีของพลาสติกอาจเป็นอันตรายต่อการบริโภคข้าวเหนียวด้วย จากตัวอย่างที่กล่าวมาแสดงให้เห็นว่าเครื่องจักสานที่ทำด้วยไม้ไผ่ ยังคงอำนวยความสะดวกดีที่สุดในปัจจุบัน

เมื่อกล่าวถึงการผลิตและการส่งเสริมการจำหน่ายผลิตภัณฑ์หัตถกรรมไทย ประเภทเครื่องจักสานไม้ไผ่ - หวาย จะเห็นได้ว่ามีความเกี่ยวข้องกันอยู่มาก เพราะการส่งสินค้าประเภทนี้ไปจำหน่ายต่างประเทศได้มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับฝีมือการประดิษฐ์ คือ คุณภาพของสินค้าเป็นสำคัญ และการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตจะทำให้ต้นทุนการผลิตลดลง มีผลทำให้ราคาสินค้าประเภทนี้ถูกลงด้วย ดังนั้นการส่งเสริมการผลิตและการจำหน่ายสินค้าหัตถกรรมไทยจึงเป็นนโยบายของรัฐบาลที่ได้กำหนดและระบุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เนื่องจากสินค้าหัตถกรรมไทยเป็นสินค้าส่งออกประเภทหนึ่ง และเป็นสินค้าที่แสดงถึงศิลปวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของไทย รัฐบาลจึงมีนโยบายให้การส่งเสริมโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมดูแลและให้บริการแก่ธุรกิจผู้ประกอบการด้านหัตถกรรมไทยในการช่วยเหลือส่งเสริมให้ผลิตภัณฑ์ประเภทนี้เจริญก้าวหน้าและเพื่อพัฒนาการส่งออกสินค้าหัตถกรรมไทยให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น วิธีการให้การส่งเสริมก็คือ

- การส่งเสริมต่างถิ่นเทคนิควิชาการทางด้านการผลิตเพื่อเพิ่มปริมาณ และคุณภาพ
- การส่งเสริมทางการเงิน
- การส่งเสริมทางการตลาดและวิธีการส่งออก

การดำเนินการส่งเสริมโดยมอบหมายให้หน่วยงานภาครัฐบาลหลายแห่งรับผิดชอบนำไปดำเนินการ ได้แก่ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรมและกรมพาณิชย์สัมพันธ์ นอกจากนี้ก็มีหน่วยงานที่ให้การส่งเสริมทางอ้อมก็คือ กรมพัฒนาชุมชน สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท คณะการค้าต่างประเทศ กรมศุลกากร กรมประชาสัมพันธ์และกรมราชทัณฑ์ นโยบายการส่งเสริมจะกำหนดโดยภาครัฐบาลเพียงฝ่ายเดียว โดยจะมอบหมายงานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบดำเนินการตามนโยบาย ผลจากการที่รัฐบาลเป็นผู้กำหนดนโยบายเพียงฝ่ายเดียว ประกอบกับการขาดข้อมูลข่าวสารที่เพียงพอ ทำให้วางแผนไม่เหมาะสม แนวความคิดในการส่งเสริมยังยึดมั่นอยู่ที่การส่งเสริมการผลิต โดยใช้วิธีการฝึกอบรมเป็นหลัก และการฝึกอบรมมักเป็นในลักษณะ "สอนให้ทำเป็น" มากกว่าการฝึกอบรมในระดับที่จะก่อให้เกิดความชำนาญหรือพัฒนาการผลิตสำหรับผู้ประกอบการที่ประกอบธุรกิจอยู่แล้ว การส่งเสริมตามแนวความคิดนี้จึงเป็นประโยชน์แก่ผู้ผลิตในระดับอุตสาหกรรมในครอบครัวเท่านั้น แต่ไม่เป็นประโยชน์สำหรับผู้ผลิตขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่ นอกจากนี้หน่วยงานต่าง ๆ มีการดำเนินงานที่ซ้ำซ้อนกัน ทำให้สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย และเกิดความสับสนต่อธุรกิจ เพราะไม่ทราบว่าใครคือผู้ให้การส่งเสริมจากหน่วยงานใดจึงจะถูกต้อง

ปัจจุบันผลิตภัณฑ์เครื่องจักรสานไม้ไผ่ - หวาย ได้มีการพัฒนาในด้านรูปแบบ และประโยชน์ใช้สอยเพื่อมุ่งส่งเสริมเป็นสินค้าหัตถกรรมเพื่อการส่งออก ดังเช่น การพัฒนาการจักสานไม้ไผ่นำมาอัดค้ำยเครื่องจักรซ้อนกันหลาย ๆ ชั้น ทำเป็นเพดาน ผ้าม่าน ฝ้าบ้าน ตลอดจนการพัฒนาเครื่องจักสานมาเป็นเครื่องตกแต่งบ้าน เช่น นำมาทำเป็นโคมไฟแขวนตามผ้าม่าน ทำเป็นแจกันดอกไม้ กระจ่างกันไม้ เหล่านี้เป็นต้น ตลอดจนกรรมวิธีในการผลิต

ก็ได้มีการป้องกันรักษามรดกแห่งค่ายการใช้สารเคมีชนิดต่าง ๆ เพื่อรักษาเนื้อไม้ไม่ให้
 คงทนทำให้เครื่องจักสานไม้ไผ่เหมาะสมกับการนำมาใช้สอยมากขึ้น ดังนั้นสินค้าหัตถกรรมไทย
 ประเภทเครื่องจักสานไม้ไผ่ - หวาย จึงเป็นสินค้าส่งออกที่มีความสำคัญ เพราะแนวโน้ม
 การส่งออกเพิ่มขึ้น ประกอบกับเป็นสินค้าที่ได้รับความนิยมสูงจากต่างประเทศที่
 พัฒนาแล้วและเป็นที่ยอมรับของตลาดต่างประเทศ การที่ประเทศไทยได้รับสิทธิพิเศษทาง
 ภาษีศุลกากรแก่สินค้าประเภทนี้ นับว่าเป็นโอกาสที่จะช่วยให้มีการส่งสินค้าดังกล่าวออกไป
 จำหน่ายต่างประเทศได้มากขึ้น แต่ละประเทศที่ให้สิทธิพิเศษจะออกกฎระเบียบการนำเข้า
 ผู้ที่ปฏิบัติได้ถูกต้องตามระเบียบจึงจะได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร ปัญหาต่าง ๆ จึงย่อม
 เกิดขึ้น ทั้งปัญหาการผลิต ปัญหาการตลาดโดยทั่วไปในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิพิเศษดังกล่าว
 สำหรับในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร อาจแก้ไขปัญหานั้นได้ด้วยการ
 การเจรจา และเสนอขอเรียกร้องพร้อมทั้งปรับปรุงวิธีการผลิตสินค้าประเภทนี้ให้เป็นไป
 ตามเงื่อนไข ดังนั้นการศึกษาในรายละเอียดเกี่ยวกับการให้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรแก่
 สินค้าหัตถกรรมของประเทศต่าง ๆ และรายละเอียดเกี่ยวกับการผลิตการจำหน่ายสินค้า
 หัตถกรรมไทยจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะนอกจากจะใช้ประกอบในการเจรจา
 ความขอเรียกร้องแล้ว ยังใช้เป็นข้อมูลในการส่งเสริมสินค้าหัตถกรรมประเภทนี้ไปจำหน่าย
 ยังต่างประเทศอีกด้วย

จากการศึกษาและวิเคราะห์การผลิตและการส่งเสริมการจำหน่ายสินค้า
 หัตถกรรมไทยประเภทเครื่องจักสานไม้ไผ่ - หวาย โดยการศึกษาข้อมูลจากหน่วยงาน
 ภาครัฐบาลและทางคานธุรกิจผู้ประกอบการผลิต - ผู้ประกอบการจำหน่ายจากแบบสอบถาม
 และจากการออกภาคสนาม ผลการศึกษาและวิเคราะห์ปรากฏว่าเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้
 3 ข้อ และไม่เป็นไปตามสมมติฐาน 1 ข้อ ดังนี้ คือ

1. จากสมมติฐานสินค้าหัตถกรรมไทยมีระบบการผลิตแบบอุตสาหกรรม
 ในครอบครัวเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ปริมาณการผลิตไม่แน่นอน

จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลโดยผลการวิเคราะห์ดังนี้ อัตราร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ได้ทำการวิจัยมีร้อยละ 76.9 ที่ทำการผลิตแบบอุตสาหกรรมในครอบครัว และมีจำนวนร้อยละ 20.5 ที่ทำการผลิตแบบอุตสาหกรรมขนาดย่อม มีจำนวนร้อยละ 2.6 ที่ทำการผลิตแบบอุตสาหกรรมขนาดใหญ่

อัตราร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ได้ทำการวิจัยมีร้อยละ 58.97 ที่มีปริมาณการผลิตเครื่องจักสานไม้ไผ่แน่นอนขึ้นอยู่เวลาวาง อัตราร้อยละ 33.33 มีปริมาณการผลิตที่ไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับการสั่งซื้อของพ่อค้า และอัตราร้อยละ 7.7 มีปริมาณการผลิตที่ไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับความพอใจของผู้ผลิต

ความสัมพันธ์การผลิตแบบอุตสาหกรรมในครอบครัวกับปริมาณการผลิตที่ไม่แน่นอนขึ้นอยู่เวลาวาง จำนวน 115 ราย ความสัมพันธ์การผลิตระบบอุตสาหกรรมในครอบครัวกับปริมาณการผลิตที่ไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับการสั่งซื้อของพ่อค้า จำนวน 20 ราย และความสัมพันธ์การผลิตแบบอุตสาหกรรมในครอบครัวกับปริมาณการผลิตที่ไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับการสั่งซื้อของพ่อค้าจำนวน 15 ราย ความสัมพันธ์ของระบบการผลิตแบบอุตสาหกรรมขนาดย่อมกับปริมาณการผลิตที่ไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับการสั่งซื้อของพ่อค้าจำนวน 40 ราย ความสัมพันธ์การผลิตระบบอุตสาหกรรมขนาดใหญ่กับปริมาณการผลิตที่ไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับการสั่งซื้อของพ่อค้าจำนวน 5 ราย

จากระบบการผลิตซึ่งมีระบบการผลิตแบบอุตสาหกรรมขนาดครอบครัวมากที่สุด อัตราร้อยละ 76.9 และมีปริมาณการผลิตที่ไม่แน่นอนขึ้นอยู่เวลาวางมากที่สุดร้อยละ 58.97 และความสัมพันธ์การผลิตแบบอุตสาหกรรมในครอบครัวกับปริมาณการผลิตที่ไม่แน่นอนขึ้นอยู่เวลาวางจำนวน 115 ราย ซึ่งมีจำนวนมากที่สุด

ดังนั้นจากการผลิตที่เป็นระบบอุตสาหกรรมในครอบครัว และมีปริมาณการผลิตที่ไม่แน่นอน ทำให้มีจำนวนไม่เพียงพอเมื่อมีความต้องการจำนวนมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. จากสมมติฐานสินค้าหัตถกรรมไทยมีลักษณะการผลิตที่ไม่เหมือนกัน เพราะมาจากแหล่งต่าง ๆ หลายท้องถิ่น ทำให้สินค้าประเภทนี้มีข้อการผลิตที่แตกต่างกัน เช่น รูปแบบและความปราณีที่ไม่เหมือนกัน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลได้ผลดังนี้ อัตราร้อยละของกลุ่มตัวอย่างมีปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับ แบบของผลิตภัณฑ์ไม่ตรงกับความต้องการของตลาด ร้อยละ 12.59 และมีปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับคุณภาพที่ไม่ดีอัตราร้อยละ 12.62 ปัญหาปริมาณการผลิตไม่แน่นอนร้อยละ 14.88 และถึงที่กล่าวมาแล้วว่าสินค้าหัตถกรรมไทยมีระบบการผลิตแบบอุตสาหกรรมในครอบครัวร้อยละ 76.9 ดังนั้นเมื่อมีความต้องการสินค้าจำนวนมากจึงไม่สามารถทำการได้ทันกับความต้องการจึงต้องทำการผลิตจำนวนหลายครอบครัวหรือหลายหมู่บ้าน ทำให้ลักษณะการผลิตไม่เหมือนกันเพราะในแต่ละครอบครัวหรือแต่ละท้องถิ่นมีฝีมือไม่เหมือนกัน ทำให้รูปแบบและความปราณีแตกต่างกัน มีผลทำให้คุณภาพไม่ดี ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. จากสมมติฐาน กรรมวิธีการผลิตสินค้าหัตถกรรมไทยไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมากนัก จึงทำให้การพัฒนาผลิตภัณฑ์ไม่เป็นไปตามความต้องการของตลาดอย่างแท้จริง ทั้งนี้ เนื่องจากผลิตส่วนใหญ่ใช้กรรมวิธีการผลิตแบบเก่าที่ทำกันมาแต่ครั้งโบราณ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลได้ผลดังนี้ อัตราร้อยละของกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการผลิตแบบเก่าที่ทำการผลิตกันมาแต่โบราณ ร้อยละ 61.54 ใช้วิธีการผลิตที่ได้รับการพัฒนาจากการฝึกอบรมร้อยละ 10.25 และใช้วิธีการผลิตทั้งแบบเก่าและแบบที่ได้รับการพัฒนา ร้อยละ 10.25 จากปัญหาอุปสรรคการจำหน่ายแบบของผลิตภัณฑ์ไม่ตรงกับความต้องการของตลาดร้อยละ 12.59

ดังนั้นจะเห็นได้ว่ากรรมวิธีการผลิตส่วนใหญ่เป็นแบบเก่าที่ได้ทำกันมาแต่ครั้งโบราณจึงยังขาดการพัฒนาแบบใหม่เป็นไปตามความต้องการของตลาด และปัญหาอุปสรรคในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม่ตรงกับความต้องการของตลาด และผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม่ได้เปลี่ยนแปลงกรรมวิธีการผลิตไปจากเดิมมากนัก ซึ่งเป็นไปตามข้อสมมติฐานที่ตั้งไว้

4. จากสมมติฐาน สินค้าหัตถกรรมไทยไม่มีการตลาดอย่างแท้จริง ไม่เน้นเรื่องสินค้าหัตถกรรมไทยเพื่อหาลูกค้าโดยตรง แต่เป็นเรื่องแสดงศิลปวัฒนธรรมไทยเป็นส่วนใหญ่

จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลโดยผลการวิเคราะห์ครั้งนี้ จำนวนกลุ่มตัวอย่างได้รับการช่วยเหลือจากภาครัฐบาล ทางด้านการตลาดและศึกษาหาลูกค้าอีกรายละ 12,31 ไร่ส่งเสริมทางคานส์สนาทางวิชาการ ร้อยละ 9.23 ได้รับการส่งเสริมเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ร้อยละ 7.7 และได้เข้าร่วมแสดงสินค้าหัตถกรรมในประเทศและต่างประเทศร้อยละ 5.13 หน่วยงานที่ได้ให้ความช่วยเหลือได้แก่กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ร้อยละ 46 กรมพาณิชย์สัมพันธ์ ร้อยละ 22 กรมพัฒนาชุมชนร้อยละ 18 กรมการค้าต่างประเทศร้อยละ 6 และหน่วยงานอื่น ๆ ร้อยละ 8

จากผลการวิเคราะห์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าหน่วยงานภาครัฐบาลได้มีบทบาทในการส่งเสริมการจำหน่ายสินค้าหัตถกรรมไทยมากขึ้น โดยไม่ได้เน้นการแสดงศิลปวัฒนธรรมไทยอย่างเดียวนั้น แต่ได้มีการตลาดและเน้นเรื่องการค้าลูกค้าโดยตรงด้วยวิธีการส่งเสริมแนะนำการค้าดังนี้

- คำแนะนำการศึกษาวิเคราะห์ตลาด โดยการศึกษาทางคานส์สนาแต่ละประเภทตามเป้าหมายของศูนย์พาณิชย์กรรมในต่างประเทศ และรวบรวมข้อมูลทางตลาด วิเคราะห์การติดตามภาวะการส่งออก จัดทำสถิติการส่งออก และเสนอเรื่องที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการส่งออกของสินค้าแต่ละประเภท

ดำเนินการเจาะตลาด (Market Penetration) โดยการศึกษาคู่แข่ง
สินค้าเพื่อส่งไปเจาะตลาดในต่างประเทศ ศึกษารวบรวมข้อมูลและจัดทำตัวอย่างสินค้าสำหรับ
แสดงและเจาะตลาดในต่างประเทศตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ณ ศูนย์พาณิชย์กรรมทั้ง 5 แห่ง
คือที่ นิวยอร์ก ลอสแอนเจลิส ซิดนีย์ แฟรงก์เฟิร์ต เวียนนาและที่ศูนย์ส่งเสริมการค้า ณ นคร
รอตเตอร์ดัม ศูนย์ส่งเสริมการค้าและการลงทุนและการท่องเที่ยวเอเซีย ณ กรุงโตเกียว

นอกจากนี้ยังได้มีการส่งเสริมการจำหน่ายสินค้าหัตถกรรมไทยทั้งในประเทศ
และการแสดงสินค้าหัตถกรรมไทยในต่างประเทศ โดยผู้จำหน่ายสินค้าหัตถกรรมไทยได้มีส่วน
รวมการแสดงและจำหน่ายสินค้าดังกล่าวอีกด้วย

จากที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่าปัจจุบันการส่งเสริมของภาครัฐบาลในการส่งเสริม
การจำหน่ายสินค้าหัตถกรรมไทย มุ่งทำการสำรวจและเจาะตลาดผลิตภัณฑ์ รวมทั้งการเผยแพร่
ข้อมูลข่าวสารและการพัฒนาการส่งเสริมในด้านต่าง ๆ มากขึ้น โดยไม่ได้มุ่งเรื่องแสดงศิลป-
วัฒนธรรมเหมือนดั้งเดิม จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

1. มีนโยบายการส่งเสริมหัตถกรรมเครื่องจักสานที่แน่นอน
 - โดยหน่วยงานภาครัฐบาลควรทำการส่งเสริมอย่างจริงจัง มีใช้เฉพาะ
พูดว่าจะส่งเสริม แต่จะต้องมีการกระทำด้วย
 - ควรมองให้ลึกซึ้งถึงความต้องการที่แท้จริงของธุรกิจ ผู้ประกอบการ
หาข้อบกพร่องและแก้ไขให้ถูกต้องและควร มีการแก้ไขปรับปรุงและลดขั้นตอนที่ยุ่งยากลง
 - รัฐบาลควรเพิ่มระดับการส่งเสริมให้มากขึ้น และควรศึกษาหาข้อมูลว่า
น่าจะส่งเสริมในด้านใดก่อนด้านใดทีหลัง เพื่อให้การส่งเสริมได้รับผลสำเร็จ

2. จัดตั้งศูนย์แสดงและจำหน่ายผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องจักสาน

ในกรุงเม็กซิโกประเทศเม็กซิโก ได้มีองค์การพัฒนาอุตสาหกรรมในครัวเรือนแห่งชาติเรียกว่า "NACIDA" ซึ่งย่อมาจากชื่อเต็มว่า "National Cottage Industries Development Authority" โดยมีความมุ่งหมายที่จะฟื้นฟูและส่งเสริมศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน และขณะเดียวกันก็ทำให้เกษตรกรมีงานทำในช่วงว่างจากการเกษตร เป็นการช่วยเพิ่มพูนรายได้ให้แก่ครอบครัว

สำหรับประเทศไทย กรมส่งเสริมอุตสาหกรรมได้จัดตั้งศูนย์กลางแสดงสินค้าประเภทหัตถกรรมเช่นเดียวกัน เรียกว่า "ร้านนารายณ์ภักดิ์" แต่ยังไม่ให้ความช่วยเหลือใด ๆ เพราะว่ามีผลิตภัณฑ์ที่ทางร้านนารายณ์ภักดิ์รับมาจำหน่าย ส่วนใหญ่จะเป็นผลิตภัณฑ์ที่มาจากผู้ผลิตที่อยู่ตามชนบทให้มากกว่าในปัจจุบัน จัดตั้งศูนย์แสดงและจำหน่ายในแต่ละจังหวัดสำหรับจำหน่ายให้แก่นักท่องเที่ยว เพื่อเป็นการส่งเสริมการจำหน่าย

3. จัดตั้งศูนย์กลางแห่งการจักสานขึ้น

ในเมืองลิกเตนเฟลส์ ในแคว้นวาเวเรีย เป็นศูนย์กลางแห่งการจักสานของเยอรมันนี้ โดยจัดให้มีทั้งโรงเรียนจักสานและพิพิธภัณฑ์แสดงเครื่องจักสาน

สำหรับประเทศไทยควรที่จะจัดตั้งศูนย์กลางแห่งการจักสานขึ้น ณ จังหวัดที่สมบูรณ์ด้วยวัตถุดิบประเภทไม้ไผ่ - หวาย เช่น จังหวัดกาญจนบุรี และควรให้มีพิพิธภัณฑ์เครื่องจักสานโดยเฉพาะสำหรับให้ผู้ที่สนใจได้ศึกษาเครื่องจักสานชนิดต่าง ๆ ของทุก ๆ ภาคในประเทศไทย เพื่อเป็นการอนุรักษ์และรักษาเครื่องจักสานที่มีคุณค่าเหล่านั้นไว้

4. เปิดการฝึกอบรมให้แก่ประชาชน

กรมส่งเสริมอุตสาหกรรมได้เปิดให้มีการฝึกอบรมหัตถกรรมประเทศต่าง ๆ ให้แก่ประชาชนทั้งในกรุงเทพและต่างจังหวัด ควรจะเปิดการฝึกอบรมให้กระจายไปในท้องถิ่น ความชนบทให้มากขึ้น โดยมีศูนย์กลางแต่ละจังหวัดเพื่อจะได้ติดต่อประสานงานได้สะดวก และควรจัดให้มีหลักสูตรการฝึกอบรมหัตถกรรมตามที่ตลาดต้องการ โดยการร่วมมือกับเอกชนพ่อค้าคนกลางให้มากขึ้น และประสานงานกับสถาบันการศึกษาของแต่ละจังหวัดด้วยการสร้างวิทยากรประจำท้องถิ่น ซึ่งมาจากครูในท้องถิ่นนั้น ๆ เพื่อนำความรู้ไปถ่ายทอดให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นของตน เพราะว่าทางคนจิตวิทยาประชาชนจะมีความเชื่อถือครูในท้องถิ่นของตนมากกว่าผู้มาจากที่อื่น

5. จัดงานแสดงศิลปหัตถกรรมเครื่องจักสาน

งานแสดงศิลปหัตถกรรมนักเรียนประจำปี และการแสดงหัตถกรรมพื้นบ้านมีส่วนช่วยในการส่งเสริมให้ประชาชนมีความสนใจในเครื่องจักสานมากขึ้น การแสดงผลภัณฑ์หัตถกรรมระหว่างประเทศ (The international of Handicrafts Exhibition) เมื่อปี 2524 ก็เป็นการช่วยส่งเสริมการจำหน่าย สมควรจะจัดให้มีขึ้นในท้องถิ่นในโอกาสอันเหมาะสมหรือจะจัดเป็นประจำทุกปี ด้วยการร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ควรจัดแสดงศิลปหัตถกรรมในต่างประเทศในโอกาสต่าง ๆ เพื่อเป็นการเผยแพร่สินค้าหัตถกรรมไทย แต่ทั้งนี้ควรจะเน้นผลิตภัณฑ์ที่ตลาดต้องการเพื่อจำหน่ายด้วย ซึ่งจะเป็นการช่วยส่งเสริมการจำหน่ายสินค้าประเภทนี้ทางหนึ่งด้วย

6. จัดประกวดแข่งขันผลิตภัณฑ์เครื่องจักสาน

ควรจะทำอย่างจริงจังและเน้นให้เห็นถึงความสำคัญในการให้เกียรติแก่ช่างฝีมือโดยการส่งเสริมยกระดับให้มีคุณภาพที่สูงขึ้น ด้วยการจัดให้มีรางวัลสำหรับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมแบบใหม่ ๆ ที่ดีที่สุด

กรรมการตัดสินการประกวดควร เลือกเฉพาะผู้ที่มีความรู้ความน้อย่างที่ทุกคน และการตัดสินการประกวดทุกครั้ง ควรให้มีการแสดงกฎเกณฑ์การตัดสินของคณะกรรมการ ให้แก่ผู้เข้าประกวดได้ทราบและควรมีการวิจารณ์ผลงานที่ส่ง เข้าประกวดทุกครั้ง ว่ามีข้อดี ข้อเสีย และควรปรับปรุงการผลิตต่อไป

ควรมีบัญชีรายชื่อช่างฝีมือหัตถกรรมเครื่องจักสานทุก ๆ จังหวัดภายหลัง จากการจัดประกวดผลิตภัณฑ์ ควรให้มีการฝึกอบรมหัตถกรรมเครื่องจักสานเพิ่มเติม การดูงาน การจัดหาตลาดผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานให้ช่างฝีมือหัตถกรรมเหล่านั้น หรือให้บริการทางการเงินลงทุน จะทำให้ชุมชนการประกวดมีกำลังใจมากกว่าการแจกวัสดุเครื่องมือและเงินรางวัล ซึ่งจะทำให้มีช่างฝีมือเพิ่มขึ้น

7. ให้ความช่วยเหลือทางการเงิน

ควรให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ผลิตและผู้จำหน่ายที่ขาดแคลน เงินทุนด้วยการให้เงินกู้แก่ธุรกิจรายเล็ก ๆ ด้วยการพิจารณาเรื่องหลักทรัพย์ค้ำประกันและ หลักเกณฑ์ระเบียบวิธีการใหญ่ที่ไม่ยุ่งยากควรจะให้ธุรกิจรายเล็ก ๆ ได้ประโยชน์มากขึ้น

8. ให้ความช่วยเหลือให้หลักประกันในค่านราคาดผลิตภัณฑ์เครื่องจักสาน

ควรให้มีกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ควบคุมให้มีหลักประกันในค่านราคาจำหน่ายทั้ง ผลิตภัณฑ์ที่จำหน่ายในประเทศและจำหน่ายยังต่างประเทศ เพื่อป้องกันการขานต์ราคาและ กู้มครองธุรกิจเล็ก ๆ ไม่ให้เสียเปรียบธุรกิจใหญ่ ๆ

9. ให้ความช่วยเหลือทางด้านเทคนิคการผลิตเครื่องจักสาน

โดยการแนะนำการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์เครื่องทุ่นแรงในการผลิต รวมทั้งการให้ความรู้ทางด้านวิชาการ ทางด้านการผลิตที่สามารถผลิตได้ง่ายและรวดเร็วเพื่อ

ลดต้นทุนการผลิตและประหยัดทรัพยากรธรรมชาติโดยการใช้เทคนิควิธีการสมัยใหม่ และการนำวัสดุที่มีในท้องถิ่นมาทดแทนไม้ไผ่ ตลอดจนการช่วยเหลือทางเทคนิควิชาการในการป้องกันมอดและแมลงเพื่อให้เครื่องจักสานสามารถใช้ได้นานอีกด้วย

10. ให้การส่งเสริมทางด้านวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตเครื่องจักสาน

ควรวางนโยบายและเป้าหมายในการส่งเสริมผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่ - หวาย ให้แน่ชัด ควบคู่การวางแผน ระยะสั้นและระยะยาว

การวางแผนระยะสั้น

- จัดตั้งกลุ่มรวมทุนไปซื้อวัตถุดิบจากแหล่งอื่น
- รวบรวมรายชื่อแหล่งวัตถุดิบ ชนิดของไม้ไผ่ - หวาย ของทุกจังหวัดรวมทั้งปริมาณที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้ทางกลุ่มสมาชิกทราบ เพื่อเลือกแหล่งวัตถุดิบที่ใกล้ที่สุดในการจัดซื้อ และประหยัดค่าขนส่ง
- หาวิธีการใช้ไม้ไผ่และหยาวยให้คุ้มค่าและประหยัดโดยการ เปลี่ยนรูปแบบ และลักษณะการผลิตและมีรูปแบบที่ตลาดต้องการ

การวางแผนระยะยาว

- ควรมีการส่งเสริมให้มีการปลูกป่าไผ่และป่าหยาบ เพื่อทดแทนวัตถุดิบที่มีอยู่ตามธรรมชาติซึ่งนำมาผลิตเครื่องจักสาน โดยทำการปลูกทุกครั้งที่มีการตัดไม้ไผ่และหยาบมาใช้ เพื่อป้องกันไม่ให้ใช้วัตถุดิบจากธรรมชาติให้หมดไปโดยไม่ได้มีการอนุรักษ์ไว้ เพราะถ้าหากปล่อยให้ใช้วัตถุดิบเหล่านี้หมดไปก็จะทำให้อาชีพการผลิตเครื่องจักสานไม้ไผ่ - หยาบไม่มีอีกต่อไป ปัจจุบันการขาดแคลนวัตถุดิบชนิดนี้มีมากขึ้น ทำให้ประชาชนที่ประกอบอาชีพนี้กำลังเดือดร้อน

- ดังนั้นการแก้ไขกฎหมายหากการขาดแคลนไม้ไผ่และหวาย ควรเป็นนโยบายของรัฐบาล โดยการควบคุมการนำวัตถุดิบจากธรรมชาติมาใช้ในการผลิตไม้แปรรูป เพราะปัจจุบันรัฐบาลไม่ได้ควบคุมการใช้วัตถุดิบให้เหมาะสม ทำให้ปริมาณวัตถุดิบมีไม่เพียงพอใช้ เปรียบเสมือนส่งเสริมกิจกรรมเครื่องจักสานให้เป็นอุตสาหกรรมได้

- ฉะนั้นรัฐบาลควรทดลองจัดพื้นที่เพาะปลูกไม้ไผ่และหวายชนิดต่าง ๆ ที่สามารถใช้ทำผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานได้ดี จะทำให้สามารถควบคุมคุณภาพของวัตถุดิบได้ เช่น การป้องกันมอดและแมลงต่าง ๆ

- รัฐบาลควรให้ความสำคัญในการผลิตเครื่องจักสานไม้ไผ่ - หวาย ด้วยการจัดตั้งหน่วยงานที่ทำหน้าที่ตรวจสอบเรื่องไม้ไผ่และหวายที่จะนำมาใช้ทำผลิตภัณฑ์ไม้จักสานและบ้านเทคนิควิธีการอื่น ๆ ดังเช่นในประเทศญี่ปุ่นที่ได้ก้าวหน้าไปมาก สำหรับกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมนั้นเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ทางด้านนี้ยังกระจุกกระจายอยู่ และไม่มีโครงการวิจัยร่วมกันอย่างจริงจัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเริ่มต้นศึกษาวิจัยวัตถุดิบ ซึ่งเป็นปัญหาพื้นฐานที่สำคัญที่สุดในการส่งเสริมกิจกรรมเครื่องจักสาน ฉะนั้นรัฐบาลจึงควรมีบทบาทในการดำเนินการดังกล่าวต่อไป

11. ให้ความช่วยเหลือในด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์กิจกรรมไม้ไผ่ - หวาย

ด้วยการรวมกลุ่มศึกษาข้อมูลทางด้านศิลปหัตถกรรมในท้องถิ่นและสภาพตลาดที่แท้จริง โดยมีการวางแผนการขายการออกแบบในระดับภาคที่ไม่ซ้ำแบบกัน เพื่อไม่ให้มีการแย่งตลาดซึ่งกันและกัน การเน้นการออกแบบในระดับภาคจะมีผลต่อเนื่องไปถึงการฝึกอบรมเครื่องจักสานไม้ไผ่ - หวาย และผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ด้วย จะต้องมีการวางแผนนโยบายและดำเนินการตามนโยบายด้วย ซึ่งจะคงทำแบบต่อเนื่องกันไปจึงจะได้ผล

การวิจัยศูนย์พัฒนาแม่ (Design Development Center)
 ทำการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่และหวาย โดยเฉาะ ทั้งในร้าน

- ผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่ - หวายแบบดั้งเดิมที่เป็นเอกลักษณ์ของ
 หองถิ่นในแต่ละภาคเพื่อพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ ที่ไม่เป็นการทำลายศิลปหัตถกรรมท้องถิ่น
 และเป็นการอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านของไทยให้คงอยู่ต่อไป

- ออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ให้เป็นที่ต้องการของตลาด ซึ่งจะต้องมี
 หน่วยงานที่ทำการศึกษาวิจัยค่านนี้โดยเฉาะให้ข้อมูลแก่นักออกแบบได้อย่างถูกต้อง และควร
 จะออกแบบให้ชนกันได้เพื่อประหยัดเนื้อที่ และมีน้ำหนักเบาเพื่อลดค่าขนส่ง

- จัดให้มีห้องแสดงงานผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานที่ได้ออกแบบค้นคว้าใหม่ ๆ
 ของทุกปี และผลิตภัณฑ์เหล่านี้จะเป็นต้นแบบและตัวกำหนดหลักสูตรในการฝึกอบรมผลิตภัณฑ์
 เครื่องจักสานไม้ไผ่และหวายให้เหมาะสมกับหัตถกรรมของแต่ละท้องถิ่น

- ในการกำหนดการพัฒนาแม่ (Design Development program)
 จำเป็นจะต้องศึกษาลักษณะของแม่ เช่น หน้าที่ในการใช้สอย คุณภาพ การทนแรงแลวคล้าย
 ครมมีลวดลายแม่ไทย

- การช่วยเหลือทางค่านวิชาการระหว่างประเทศ มีลคี่คือการดำเนินการ
 ปรับปรุงแม่ของหัตถกรรม เช่น การส่งผู้เชี่ยวชาญในค่านการออกแบบผลิตภัณฑ์มาช่วยฝึกอบรม
 ให้แก่เจ้าหน้าที่ของไทย หรือการส่งนักออกแบบของไทยไปศึกษาอบรมในประเทศอื่น ๆ หรือ
 จ้างนักออกแบบผลิตภัณฑ์ที่มีฝีมือออกแบบได้ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ไทยสามารถพัฒนาแม่หัตถกรรม
 ไทยต่อไป

12. ส่งเสริมและควบคุมคุณภาพและปริมาณการผลิตเครื่องจักสาน

ควรส่งเสริมให้มีการผลิตโดยสม่ำเสมอ ซึ่งจะต้องมีสิ่งจูงใจที่จะทำให้การผลิตเป็นอาชีพหลัก ซึ่งจะต้องมีรายได้จากการผลิตเครื่องจักสานมากกว่ารายได้จากการประกอบอาชีพหลักจึงจะสามารถทำการผลิตโดยสม่ำเสมอและมีปริมาณการผลิตที่เพียงพอต่อความต้องการของตลาด และจะต้องมีคุณภาพและราคาที่เหมาะสม การผลิตที่มีความปราณีตมากเกินไปจะทำให้ผลิตได้ช้าและมีราคาแพง ก็อาจจะต้องลดความปราณีตลงบ้างแต่ขณะเดียวกันก็ต้องรักษาคุณภาพไว้ด้วย โดยการควบคุมขนาดและแบบของผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม่ให้ให้โคขนาดหรือแบบที่เหมือนกับตัวอย่างใหม่ขอจดทะเบียนน้อยที่สุด

13. ให้ความช่วยเหลือทางด้านตลาดหัตถกรรมเครื่องจักสานให้มากขึ้น

ศึกษาการเปลี่ยนแปลงรสนิยมของผู้ซื้อ เนื่องจากสินค้าหัตถกรรมเครื่องจักสานผลิตขึ้นเพื่อจำหน่ายดังนั้นจึงต้องศึกษาการเปลี่ยนแปลงของผู้ซื้อ ปัจจุบันยังไม่มีการศึกษาเกี่ยวกับทางด้านตลาดที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงรสนิยมของผู้ซื้อสินค้าประเภทนี้ นอกจากผู้ชายสินค้าเครื่องจักสานได้นำความนึกเห็นจากการติดต่อกับผู้ผลิตทราบ ดังนั้นทูตพาณิชย์ไทยควรติดตามความเคลื่อนไหวทางเศรษฐกิจและจัดหาข้อมูลทางการตลาดที่เป็นประโยชน์ให้ธุรกิจได้ทราบอย่างสม่ำเสมอ และควรมีการติดต่อประสานงานอย่างใกล้ชิดระหว่างผู้ผลิตและผู้บริโภคเพื่อที่จะได้ผลิตให้ตรงกับความต้องการของตลาด

- ควรประชาสัมพันธ์การส่งเสริมไปยังธุรกิจผู้ที่มีการได้รับการส่งเสริมอย่างทั่วถึง และให้รายละเอียดเกี่ยวกับการส่งเสริมให้ธุรกิจได้ทราบและเข้าใจโดยถูกต้อง

- ควรค่าเงินการส่งเสริมให้บริการรวดเร็วขึ้น และให้ความช่วยเหลือติดต่อกันไปให้มากขึ้น

- การจัดแสดงสินค้า หรือร่วมงานแสดงสินค้า ควรพิจารณาควรเข้าหมายและประชาสัมพันธ์ให้ถูกเข้าหมาย การเชิญชวนธุรกิจให้มาร่วมงานควรอำนวยความสะดวกอย่างเต็มที่

14. จัดตั้งสหกรณ์การจักสานขึ้น โดย

- ให้ความช่วยเหลือในการจัดหาวัตถุดิบมาให้ผู้ผลิตเครื่องจักสาน
- ปรับปรุงค้ำรูปแม่พิมพ์ มาทดลองผลิต
- ช่วยให้มีการติดต่อทางด้านการตลาด
- มีการควบคุมราคาให้สม่ำเสมอ เพื่อไม่ให้ผู้ผลิตขายถั่วราคากัน
- ให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ผลิตและผู้จำหน่าย
- ให้มีการจัดเก็บสต็อกสินค้าเครื่องจักสานที่ผลิตจำนวนมากในระยะเวลาที่ว่างจากการเกษตร เพื่อเก็บไว้จำหน่ายในฤดูกาลทำเกษตรกรรมที่ไม่ได้ทำการผลิตหรือทำการผลิตได้จำนวนน้อยไม่เพียงพอกับความต้องการของตลาด
- ปรับปรุงทางด้านเทคนิคการผลิต เพื่อให้เครื่องจักสานมีคุณภาพดีขึ้น

15. ติดตามผลงานที่รัฐบาลได้ให้การส่งเสริมไปแล้ว

เมื่อรัฐบาลได้ให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ไปแล้วระยะหนึ่ง ซึ่งควรจะกำหนดไว้ล่วงหน้าก่อนว่าควรส่งเสริมในช่วงระยะเวลาเท่าใดจึงจะติดตามผล เพื่อพิจารณาว่า ผู้ที่ได้รับการส่งเสริมสามารถดำเนินการไปได้เท่าใด บรรลุเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ มีปัญหาหรือข้อบกพร่องอะไรที่ควรแก้ไข และควรจัดตั้งกลุ่มหรือองค์กรของรัฐบาลและผู้ผลิต ผู้จำหน่าย เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิดเห็น เพื่อแก้ไขปัญหาลักษณะที่ปรากฏที่เป็นอุปสรรคต่อการเติบโตของหัตถกรรมไทย.

16. ควรทำการปรับปรุงการบรรจุหีบห่อและการขนส่งเครื่องจักสาน

การบรรจุหีบห่อ ผู้ส่งออกจะต้องเลือกใช้วัสดุที่แข็งแรง เพื่อป้องกันสินค้าไม่ให้ชำรุดเสียหาย และรักษาสภาพสินค้าให้มีรูปทรงคงเดิม จนถึงผู้ซื้อ

เทคนิคการบรรจุหีบห่อ ควรบรรจุตามสภาพสินค้า มีจำนวนการบรรจุที่แน่นอนและพอดีกับขนาดของภาชนะ มิฉะนั้น เครื่องจักสานจะถูกเบียดทำให้เสียรูปทรง และจำหน่ายไม่ได้ ควรหาทางป้องกันความชื้นให้ดี เพื่อป้องกันภาวะขึ้นราหรือเกิดมาจาง

ระยะเวลาในการขนส่งสินค้าควรกำหนดให้แน่นอนโดยผู้ซื้อและผู้ขายร่วมกัน
กำหนดเพื่อให้ถึงผู้ซื้อตามกำหนดและผู้ขายสามารถส่งไปได้ตามที่ตกลงกันได้

ตามที่กล่าวมาแล้วทั้งหมดข้างต้น จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการผลิต
และจำหน่ายเครื่องจักสาน และเป็นการรักษาศิลปวัฒนธรรมไทยประเภทเครื่องจักสานให้
ดำรงอยู่ต่อไป และช่วยให้คนไทยนิยมสินค้าที่ผลิตในประเทศมากขึ้น เนื่องจากการผลิต
สินค้าประเภทนี้มีคุณภาพดีและมีต้นทุนการผลิตลดลง ลดอัตรากำไรให้สอดคล้องกับ
ความต้องการของตลาดต่างประเทศ จะทำให้สามารถแข่งขันกับตลาดต่างประเทศที่เป็น
คู่แข่งของไทยได้ และจะส่งผลถึงคนงานให้มีงานทำเพิ่มขึ้น เป็นการเพิ่มพูนรายได้
เพื่อยกระดับฐานะของผู้ผลิตให้ดีขึ้น ซึ่งจะเป็นผลดีต่อเศรษฐกิจของประเทศและยังเป็นการ
เพิ่มเงินตราต่างประเทศ ทำให้ช่วยลดดุลการค้าและดุลการชำระเงินอีกด้วย.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย